SUOMEN PUHALLINORKESTERILIITON JÄSENLEHTI

PUHALLINMUSIIKKI.FI

3/2026

Norjan dirigentuka kouluttaa joka tasolla

Kansalaisfoorumilta tukea opintoryhmiin

Suomalaista puhallinmusiikkia helposti Holvista

Sata vuotta puhallinmusiikkia Harjavallassa

Sisällys

3 Pääkirjoitus – Uskallammeko tehdä toisin?

4 Jokainen orkesteri ansaitsee hyvän kapellimestarin

7 Opintoryhmässä opitaan yhteisöllisesti

8 Rio de Janeiron puhallinmusiikkia ja kohtaamisia

11 Funarte – säätiö brasilialaisen musiikin kehittämistyössä

14 Piccolo - orkesterin kruunu

18 Sata vuotta puhallinmusiikkia Harjavallassa

20 Tattoossa tavattiin – jälleen!

24 Viikko brittiläisen brass band -kulttuurin ytimessä

26 Kasvohermot ovat herkkä osa ansatsia - Suomen trumpettikillan julkaisuja

27 Miksi Crusell viikolla jo 30. kertaa?

28 Nuottien ostoa – testissä FinnBandShop

29 Keuruun musaleirillä viihtyvät kaikenikäiset

31 Ruskatröötti 2026

32 Kvartaalin kantaesitykset

34 SPOL tiedottaa

PUHALLINMUSIIKKI.FI

JULKAISIJA / TOIMITUS
Suomen Puhallinorkesteriliitto Ry

PÄÄTOIMITTAJA
Hanna-Mari Lehtonen

TOIMITUSSIHTEERI
Hanna-Mari Lehtonen

TOIMITUSKUNTA
Soila Takanen, Simo Haapalehto ja Ville Karjalainen

TAITTO
Ville Karjalainen

LEHTI VERKOSSA
puhallinmusiikki.fi

ISSN
2954-2723 (painettu)
2954-2731 (verkko)

KANNEN KUVA
Ilkka Karppanen

ILMOITUSHINNAT JA -KOOT

TAKAKANSI / 450 €
190 x 239 mm (marginaaleissa)
210 x 249 mm (reunoihin saakka yltävä , vaatii 3 mm:n leikkuuvaran)

SISÄSIVU / 300 €
190 x 277 mm (marginaaleissa)
210 x 297 mm (reunoihin saakka yltävä, vaatii 3 mm: leikkuuvaran)

1/2 SIVUA / 200 €
92 x 277 mm (pysty)
190 x 135 mm (vaaka)

1/4 SIVUA / 120 €
190 x 64 mm

Tarkemmat ohjeet spol.lehti@gmail.com

PÄÄKIRJOITUS

Uskallammeko tehdä toisin?

Syyskausi on jälleen alkanut täydellä tohinalla. Harjoitussalit täyttyvät, orkesterit kokoontuvat ja uusi toimintakausi käynnistyy ympäri Suomen.

Kesästä jäi paljon hyvää mieleen. Oli erityisen ilahduttavaa nähdä, kuinka monet musiikkileirit ja festivaalit tuntuivat suorastaan pursuavan osallistujia. Koronavuosien varjo näyttää tältä osin viimein väistyneen. Se kertoo siitä, ettei kiinnostus musiikkiin ole kadonnut mihinkään.

Samaan aikaan musiikkiopistoista ja konservatorioista kuuluu kuitenkin huomattavasti huolestuttavampia uutisia. Uusien harrastajien määrä on paikoin hälyttävän alhainen. Joillakin perinteisesti vahvoilla puhallinmusiikkipaikkakunnilla tiettyihin puhallinsoittimiin ei ole ollut lainkaan uusia hakijoita.

Tähän meidän on syytä reagoida – ja nopeasti.

On syytä kysyä, palvelevatko vuosikymmenten aikana rakentuneet toimintatapamme enää tämän päivän lapsia ja perheitä. Jos hakijoita ei tule, ratkaisu tuskin on pelkästään nykyisten toimintatapojen entistä tehokkaampi markkinointi. Meidän täytyy uskaltaa ravistella koko puuta, kokeilla rohkeasti uusia toimintatapoja ja hyväksyä myös se, etteivät kaikki kokeilut välttämättä onnistu.
Kiertäessäni maailmalla konferensseissa, festivaaleilla ja kilpailuissa olen kiinnittänyt huomiota yhteen asiaan, joka toistuu monissa vahvan puhallinmusiikkikulttuurin maissa: keskiössä on yhteissoitto. Muu opetus rakentuu sen ympärille ja tukee sitä.

Entä jos lähtisimme Suomessakin nykyistä rohkeammin tästä ajatuksesta?

Monissa, esimerkiksi Yhdysvalloissa ja Aasiassa näkemissäni toimintamalleissa lapset pääsevät aloittamaan soittamisen erittäin matalalla kynnyksellä suoraan orkesterissa. Yksi tai kaksi osaavaa opettajaa vastaa kokonaisesta alkeisorkesterista, joka harjoittelee parhaimmillaan lähes päivittäin koulupäivän jälkeen. Malli mahdollistaa suurenkin lapsijoukon ohjaamisen suhteellisen pienillä opettajaresursseilla ja on siksi myös kustannustehokas tapa tuoda soittoharrastus mahdollisimman monen ulottuville.

Näissä malleissa henkilökohtaista soitonopetusta ei alkuvaiheessa välttämättä ole lainkaan. Silti olen nähnyt niiden tuottavan vakuuttavia tuloksia. Yksi selitys on yksinkertainen: lapset soittavat paljon. Yhdessä tekeminen motivoi, soittokaverit kannustavat ja jokainen pääsee heti ensimmäisestä päivästä lähtien osaksi orkesteria.

Tällainen toimintatapa vaatii tietenkin osaavia vetäjiä, joilla on valmiudet opastaa eri puhallin- ja lyömäsoittimien perusteissa ja ennen kaikkea saada aloitteleva orkesteri innostumaan yhteisestä tekemisestä. Jos haluamme kehittää orkesterilähtöistä opetusta Suomessa, tarvitsemme myös uudenlaista koulutusta tällaisten ryhmien vetäjille. Digitaaliset oppimisympäristöt ja sovellukset tarjoavat lisäksi mahdollisuuksia tukea opetusta tavoilla, joita meillä ei vielä muutama vuosi sitten ollut.

SPOL onkin useaan otteeseen hakenut rahoitusta lastenorkestereiden johtajien kouluttamiseen, toistaiseksi tuloksetta. Tarve ei kuitenkaan ole kadonnut – päinvastoin. Uudenlaiset toimintamallit eivät synny pelkästä hyvästä ajatuksesta. Meidän täytyy myös huolehtia siitä, että niiden toteuttamiseen löytyy riittävästi osaavia ja innostavia vetäjiä.

Suomeen ei tietenkään tarvitse kopioida sellaisenaan amerikkalaista tai aasialaista mallia. Voisimme rakentaa siitä oman, suomalaisiin olosuhteisiin sopivan hybridimme. Orkesteri voisi olla harrastuksen lähtökohta, ja musiikkiopistojen soitonopettajat voisivat tukea toimintaa esimerkiksi säännöllisillä sektio- ja ryhmätunneilla. Näin alkeisorkestereiden ja musiikkiopistojen välille syntyisi luonteva yhteys. Kun kiinnostus ja taidot kasvavat, orkestereista voisi puolestaan löytyä musiikkiopistoihin motivoituneita oppilaita, jotka haluavat syventää osaamistaan. Kyse ei siis ole laadukkaasta henkilökohtaisesta soitonopetuksesta luopumisesta. Kyse on siitä, voisimmeko rakentaa sen rinnalle uudenlaisen, nykyistä matalamman kynnyksen väylän harrastuksen aloittamiseen. Ennen kaikkea tarvitsemme mukaan paljon enemmän lapsia. Mitä laajempi pohja puhallinmusiikilla on, sitä enemmän siitä kasvaa myös tulevaisuuden aktiivisia harrastajia, orkesterilaisia ja ammattilaisia.

Meidän ei pidä hylätä kaikkea vanhaa. Mutta jos ympäröivä maailma muuttuu, emme voi olettaa, että samat toimintatavat tuottavat vuodesta toiseen saman tuloksen. Meidän on uskallettava kokeilla, ottaa oppia muualta ja ennen kaikkea tehdä harrastuksen aloittamisesta niin helppoa ja innostavaa kuin mahdollista.

Puhallinmusiikin tulevaisuus ratkaistaan siinä, saammeko uudet sukupolvet mukaan. Siksi kysymys ei ehkä enää ole siitä, uskallammeko tehdä toisin.

Meidän on uskallettava.

Kirkkonummella 28.8.2026
Sami Ruusuvuori

Suomen Puhallinorkesteriliiton puheenjohtaja

Jokainen orkesteri ansaitsee hyvän kapellimestarin

TEKSTI **SAMI RUUSUVUORI** KUVAT **NMF & SAMI RUUSUVUORI**

Kun näin Stavangerissa samassa koulutuksessa 127 kapellimestaria, mieleeni nousi väistämättä kysymys: miksi emme tee tätä Suomessa?

Olin kouluttajana vuosittain järjestettävällä Dirigentuka-kapellimestarikurssilla, jossa opiskelivat rinnakkain eri-ikäiset ja eri vaiheissa olevat orkesterinjohtajat: ensimmäisiä johtamiskokemuksiaan hankkivat, harrastajaorkestereiden kapellimestarit, ammattiuralle tähtäävät sekä jo ammatissa toimivat. Norjasta on viime vuosina kehittynyt poikkeuksellisen kiinnostava kapellimestarikoulutuksen maa.

Suomessa olemme syystä ylpeitä kansainvälisesti menestyneistä kapellimestareistamme. Norjassa koulutusta on kuitenkin rakennettu tietoisesti paljon laajemmalle pohjalle. Lasten ja nuorten orkestereiden sekä paikallisten harrastajaorkestereiden johtajia koulutetaan samalla vakavuudella kuin ammattiorkestereiden kapellimestareita.

Ajatus on yksinkertainen: jokainen orkesteri ansaitsee mahdollisimman osaavan kapellimestarin.

127 kapellimestaria samassa paikassa

Dirigentukan mittakaava teki vaikutuksen. Myös opettajakunta oli korkeatasoinen: kapellimestariprofessoreita Oslosta ja Stavangerista, kansainvälistä uraa tekeviä kapellimestareita sekä muita alan pedagogeja. Olennaisinta oli, ettei paras opetus ollut varattu pisimmälle edenneille. Samat opettajat työskentelivät kaikkien kanssa.

Kurssilla pystyi suuntautumaan puhallinorkesteriin, brass bandiin, kuoroon, sinfoniaorkesteriin tai lastenorkesteriin. Opetin itse suurimmalla eli puhallinorkesterikurssilla.

Päivät olivat intensiivisiä: aamun yhteisten johtamistekniikan tuntien jälkeen työskenneltiin pienemmissä ryhmissä, iltapäivällä johdettiin opiskelijoista koottua suurta orkesteria ja illalla paikallista puhallinorkesteria.

Johtamisaikaa kertyi paljon, ja palautetta sai sekä opettajilta että muilta opiskelijoilta. Ilmapiiri oli poikkeuksellisen kannustava: sai kokeilla, epäonnistua ja yrittää uudelleen. Oli vaikuttavaa nähdä, kuinka paljon opiskelijat kehittyivät yhden viikon aikana.

Dirigentuka ei kuitenkaan ole vain yksittäinen onnistunut kurssi. Se on näkyvä osa vuosia rakennettua valtakunnallista kapellimestarikoulutuksen kokonaisuutta.

Kapellimestari vaikuttaa siihen, jatkuuko harrastus

Norjalaisten puhallinorkestereiden ja brass bandien taso on maailman huippua. Samalla Norjassa ajatellaan järjestelmällisesti koko harrastamisen ketjua: miten ihmiset saadaan mukaan ja miten heidät saadaan jatkamaan harrastusta vuodesta toiseen, parhaimmillaan läpi elämän.

Norges Musikkorps Forbundin (NMF) orkestereihin liittyy vuosittain noin 10 000 uutta jäsentä, ja tavoitteena on säilyttää tämä taso myös tulevaisuudessa. Luvun mittakaavaa kuvaa se, että Suomessa puhallinsoittajia on harrastajat ja ammattilaiset yhteen laskettuna arviolta noin 7 000.

Suuri aloittajamäärä ei kuitenkaan yksin riitä. NMF:n nuorisotyön tavoitteena on, että 80 prosenttia 13–19-vuotiaista jäsenistä jatkaa mukana.

Kapellimestarin merkitys orkesterin toiminnalle ja soittajien kokemukselle on Norjassa tunnistettu. Tämän ajattelun ympärille on rakennettu valtakunnallinen Dirigentløftet-kokonaisuus, joka ulottuu lasten- ja harrastajaorkestereista korkeakoulutukseen ja ammattikentälle.

Ajattelussa on vahva logiikka. Yhden hyvän kapellimestarin vaikutus voi vuosien aikana ulottua satoihin soittajiin. Kapellimestarin kouluttaminen ei siis ole vain yhden ihmisen ammattitaidon kehittämistä. Se on investointi koko orkesteriyhteisöön.

Huipun lisäksi tarvitaan leveä pohja

Suomella on maailmanlaajuisesti poikkeuksellisen vahva maine kapellimestarimaana. Mutta olemmeko keskittyneet liikaa pyramidin huipulle?

Taideyliopiston Sibelius-Akatemia ja Tampereen ammattikorkeakoulu tarjoavat kapellimestarikoulutusta, ja esimerkiksi Pirkanmaan Pinna on pitkään järjestänyt laadukkaita kapellimestarikursseja. Tarjonta on kuitenkin hajanaista.

Voisiko Suomessa olla Dirigentukan kaltainen suuri kapellimestarileiri, joka kokoaisi eri-ikäiset ja eri vaiheissa olevat johtajat yhteen? Aloittelijat, harrastajaorkestereiden johtajat, opiskelijat ja ammattilaiset eivät olisi toisistaan erillisiä ryhmiä, vaan osa samaa koulutuksen jatkumoa.

Aamun tekniikkatunti

Oma ryhmä

Tällainen kohtaamispaikka voisi paitsi kehittää jo toimivien kapellimestareiden osaamista myös madaltaa kynnystä tarttua tahtipuikkoon ensimmäistä kertaa. Samalla eri sukupolvien ja eri tasoilla toimivien johtajien välille syntyisi yhteisö, jossa osaaminen siirtyisi eteenpäin.

Orkesterinjohtaminen on oma ammattitaitonsa

Suomessa kapellimestareita on koulutettu korkeatasoisesti jo pitkään. Silti orkesterinjohdon koulutuksen asema oppilaitoskentällä on yllättävän epäselvä.

Soitonopettajan tai teoria-aineiden opettajan tehtävissä koulutusta ja kelpoisuutta pidetään itsestään selvänä lähtökohtana.

Oppilaitosten orkestereita johtavilta ei sen sijaan yleensä edellytetä nimenomaan kapellimestarin koulutusta. Käytännössä kokonaisen orkesterin musiikillisesta ja pedagogisesta työstä voi siis vastata henkilö, jolla ei ole varsinaista koulutusta juuri orkesterinjohtamiseen. Orkesterinjohtamisen taitoja ei automaattisesti opita sillä, että osaa itse soittaa hyvin tai on pätevä soitonopettaja.

Kyse ei tietenkään ole siitä, etteikö ilman kapellimestarin tutkintoa voisi olla erinomainen orkesterinjohtaja. Suomessa toimii paljon kokeneita ja taitavia johtajia, jotka ovat hankkineet osaamisensa erilaisia reittejä. Kokemus ja koulutus eivät ole toistensa vastakohtia – parhaimmillaan ne täydentävät toisiaan.

Olisikin syytä pohtia, pitäisikö orkesterinjohdon koulutuksen näkyä nykyistä selvemmin myös oppilaitosten rekrytoinneissa ja kelpoisuusvaatimuksissa. Samalla jo toimiville kapellimestareille pitäisi tarjota mahdollisuuksia täydentää osaamistaan. Tavoitteena ei pitäisi olla tutkinto tutkinnon vuoksi, vaan se, että orkesterin eteen astuvalla ihmisellä on tehtävän vaativuutta vastaavat valmiudet.

Parasta osaamista tarvitaan myös alkeisorkestereissa

Kun puhumme korkeatasoisesta kapellimestarikoulutuksesta, ajatukset kääntyvät helposti ammattiorkestereihin ja uransa huipulle tähtääviin johtajiin. Norjan esimerkki muistuttaa, että yhtä tärkeä kysymys on se, kuka johtaa ensimmäisiä askeliaan ottavaa lastenorkesteria.

Juuri vasta-alkajien kanssa kapellimestarilta vaaditaan paljon. On osattava opettaa eri soittimien perusteita, valita oikeantasoista ohjelmistoa, rakentaa orkesterin toimintaa ja hyvää yhteishenkeä sekä ennen kaikkea saada joukko aloittelevia soittajia innostumaan yhdessä soittamisesta.

Usein juuri kokemattomimpien soittajien eteen tarvittaisiin kaikkein kokeneinta pedagogista osaamista.

Ensimmäisillä kokemuksilla orkesterissa voi olla ratkaiseva merkitys sille, jatkuuko harrastus ensimmäisiä vuosia pidemmälle. Hyvä alkeisorkesterin johtaja ei siis ainoastaan opeta lapsia soittamaan yhdessä. Hän voi vaikuttaa siihen, syntyykö lapselle vuosikymmeniä kestävä suhde musiikkiin.

Suomessa on poikkeuksellisen vahvaa kapellimestariosaamista. Seuraava kysymys on, kuinka saamme sitä nykyistä laajemmin koko orkesterikentän käyttöön – myös sinne, missä ensimmäisiä ääniä vasta opetellaan.

Suomalaisen kapellimestarikoulutuksen menestystä ei pitäisi mitata vain kansainvälisillä huippunimillä. Yhtä tärkeää on se, millaisia johtajia pystymme kouluttamaan lastenorkestereihin, harrastajaorkestereihin ja paikallisiin musiikkiyhteisöihin.

Maailmanluokan kapellimestarimaa tarvitsee maailmanluokan osaamista myös siellä, missä orkesteritaival vasta alkaa.

Opintoryhmässä opitaan yhteisöllisesti

TEKSTI **MAIJA BORÉN** KUVA **ISTOCK**

Jos keneltä tahansa kysyy, miten oppiminen tavallisimmin tapahtuu, piirtyy monien mieleen kuva luokkahuoneesta, opettajasta ja opiskelijoista. Jo ennen nykyistä koulujärjestelmää ihmiset kokoontuivat oppimisen äärelle esimerkiksi seurantaloille. Näissä opintoryhmissä harjoiteltiin hyödyllisiä arjen taitoja ja sivistystä laajassa merkityksessä: lukemista, yhteiskuntaa, kulttuuria ja kansalaisuutta.

50 vuotta tänä vuonna täyttävä Opintokeskus Kansalaisfoorumi tukee edelleen yhteisöllistä opintoryhmäopiskelua. Opintoryhmillä on oppimisen ja kehittämisen tavoite ja se opiskelee yhteisöllisesti. Se tarkoittaa, että ryhmän jäsenet oppivat toinen toisiltaan ja kantavat yhdessä vastuun oppimisesta. Opintoryhmä voi saada Kansalaisfoorumilta tukea opiskelun suunnitteluun ja enintään 250 € opiskelun kuluihin. Näitä kuluja voivat olla esimerkiksi opintoryhmän käyttämän tilan vuokra, ohjaajan palkkakulut, matkakulut ja materiaalikulut.

Millaisiin tilanteisiin opintoryhmäopiskelu esimerkiksi sopii?

1. Yhdistyksen pitkään toiminut puhallinorkesteri sai uusia jäseniä, jotka haluavat tehdä tunnetuksi yhdistystä. He perustavat yhteisöllisen opintoryhmän oppiakseen tekemään yhdistysviestintää. Ryhmä paneutuu aiheeseen, keskustelee vaihtoehtoisista viestintätavoista ja kutsuu tapaamisiinsa vierailijoita. Opintoryhmä saa tukea tapaamisten tilavuokraan ja vierailijoiden matkakuluihin.
2. Orkesterin juhlavuoden ohjelmisto perustuu 1930-luvun tapahtumiin, ja ryhmän nuoret soittajat haluavat tutustua ajankuvaan ja aikalaisten tarinoihin. Ryhmä matkustaa opintoryhmätuella Kansallisarkistoon tutustumaan aikalaiskertomuksiin ja tekemään selvitystyötä. Ryhmäläiset esittelevät tapaamisissa löytämiään tarinoita ihmisistä ja ilmiöistä ja keskustelevat niistä.
3. Satamakaupungin orkesterin harjoitusten tauoilla puheissa nousee esiin toistuvasti Itämeren heikentynyt tilanne. Osa orkesterilaisista haluaa perustaa yhteisöllisen opintoryhmän, jossa etsitään meri- ja luontoteemaista ohjelmistoa sekä harjoitellaan sitä yhdessä. Ryhmä saa opintoryhmätukea harjoitustilan vuokraan ja sovitusten hankintaan. Opintoryhmän löydöistä innostuneena orkesteri päättää myöhemmin järjestää hyvänteveäisyyskonsertin Itämeren suojelun puolesta.

Opintoryhmätukea voi hakea ympäri vuoden

Opintoryhmätukea voivat saada ryhmät, joissa on viisi, vähintään 15-vuotiasta osallistujaa, ja jonka toiminta kestää vähintään 20 opintotuntia (á 45min). Opintoryhmätukea voi hakea ympäri vuoden ja sitä haetaan Kansalaisfoorumin Skaftuki-palvelussa.

Lisätiedot: www.kansalaisfoorumi.fi/tuki

Rio de Janeiron
puhallinmusiikkia ja kohtaamisia

TEKSTI JA KUVAT **ANNA-LEENA LUMME**

Matka-apuraha vei minut heinäkuussa Rio de Janeiroon kansainväliseen WASBE-konferenssiin. Viikko tarjosi konsertteja, luentoja, uusia tuttavuuksia ja ennen kaikkea runsaasti ajatuksia siitä, miten puhallinmusiikkia kehitetään eri puolilla maailmaa.

Sain matka-apurahan Wihurin säätiöltä osallistuakseni Brasilian Rio de Janeirossa järjestettyyn WASBE 2026 -konferenssiin 20.–26. heinäkuuta. Tapahtuma toi kaupunkiin puhallinorkestereita, kapellimestareita, opettajia ja musiikkialan toimijoita eri puolilta maailmaa kansainväliseen tapaamiseen.

Saavuin Rio de Janeiroon perjantaina 17. heinäkuuta ja majoituin reppureissaajien suosimalle Botafogon alueelle. Turisteja varoitellaan Rio de Janeirossa yleisesti paljon puhelimen käytöstä ja huomasinkin tarkkailevani tavallista enemmän sitä, missä ja milloin otin puhelimen esiin. Silti koin oloni turvalliseksi myös silloin, kun liikuin kaupungilla itsekseni. Liikkuminen onnistui helposti Uberin avulla ja ainoastaan kerran kuski ajoi harhaan. Portugalia on hyvä osata ainakin muutama sana ja olinkin opetellut sitä Duolingon avulla jo hyvän aikaa ennen matkaa.

Ensimmäinen lämmin kohtaaminen tapahtui heti hotellilla. Huoneeni ei ollut vielä valmis, joten kysyin, saisinko kupin kahvia. Vastaanotosta minut ohjattiin aamupalakeittiöön, jossa keittiön työntekijä Gerusa otti minut vastaan. Alkeellisella portugalilla sain kerrottua olevani Suomesta ja kapellimestari. Lattioita pestessään hän alkoi laulaa lempilauluaan portugaliksi kuultuaan musiikillisen taustani. Se oli ihana aloitus koko matkalle ja ensimmäinen monista hetkistä, joissa brasilialaisten lämpö jäi vahvasti mieleen.

Parina ensimmäisenä päivänä ehdin kiertää turistikohteita, joille konferenssin alettua ei enää olisi aikaa. Kristus-patsaalle suuntautuneella retkellä sattui hauska yhteensattuma: turistibussi keräsi matkustajia eri hotelleilta ja viimeisenä viereeni istui kanadalainen pariskunta. Kun kerroin tulleeni Rioon puhallinmusiikkitapahtumaa varten, mies kysyi: ”WASBE?” Aloimme nauraa, koska olimme matkalla samaan tapahtumaan. He osoittautuivat Kanadan sotilassoittokuntien musiikilliseksi johtajaksi ja kapellimestariksi John Fullertoniksi sekä huilunsoitonopettaja Simone Gendroniksi ja loppupäivä sujuikin hauskasti heidän seurassa jutellen.

Konferenssiviikko puhallinmusiikin ympäröimänä

Konferenssi alkoi maanantaina 20. heinäkuuta. Viikon aikana kuulin useita sinfonisten puhallinorkestereiden ja pienempien yhtyeiden konsertteja Brasiliasta, muualta Etelä-Amerikasta sekä eri puolilta maailmaa.

Ohjelma oli laaja: konsertteja, luentoja, klinikoita, sävellyskilpailu ja kapellimestarikilpailu. Erityisen kiinnostava oli luentosarja Brasilialaisen kulttuurisäätiön Funarten ja brasilialaisen puhallinmusiikin keräämisestä ja siitä, miten ohjelmistojen löytämistä helpottavaa verkkosivustoa ollaan rakennettu. Paikallisten nettiyhteyksien katkeilu hidasti toisinaan luentoja ja konserttien alkaminen oli usein rennommin aikataulutettua kuin Suomessa. Kun tämän hyväksyi osaksi paikallista tyyliä, siihen oli helppo suhtautua rauhallisesti.

Konserttien taso oli korkea ja ohjelmisto ulottui viikon aikana nuoriso-orkestereille sopivasta materiaalista ammattilaisorkestereiden vaativiin teoksiin. Erityisen inspiroivaa oli kuulla ohjelmistoa laidasta laitaan, latinalaisista rytmeistä ammentavasta musiikista hyvin moderneihin sävellyksiin saakka. Kirjasin ohjelmalehtisiin muistiin teoksia, joihin haluan myöhemmin palata suunnitellessani omien orkestereideni ohjelmistoja.

Konferenssissa järjestettiin myös 6. Warren Benson International Composition Contest sekä ensimmäinen WASBE International Conductors Competition. Monien luentojen ja konserttien päällekkäisyyksien vuoksi ehdin kuulla näistä vain kapellimestarikilpailun finaalin, mutta jo se antoi hyvän kuvan kilpailuiden kansainvälisestä tasosta. Sävellyskilpailun tuomaristossa istui Suomesta **Jukka Viitasaari**, joka toimi myös WASBEn hallituksen jäsenenä.

Mitä Rio antoi mukaan?

Matkasta jäi käteen paljon: uusia tuttavuuksia eri puolilta maailmaa, tuoreita ohjelmistoideoita, inspiroivia luentoja ja mieleenpainuvia konserttielämyksiä. Kasvokkain tapahtuva mielipiteiden ja kuulumisten vaihto tuntui korvaamattomalta. Vaikka nykyiset yhteydet helpottavat kansainvälisten kontaktien ylläpitämistä, jonossa, konserttia odotellessa tai salin aulassa syntyneet keskustelut olivat antoisia, mihin etäyhteydet harvoin pystyvät. Iltapalan ääressä keskusteluja oli helppo jatkaa ja loppuviikosta eräs uusi tuttavuus kysyi, kuinka kauan olemme porukalla tunteneet: Maanantaista asti eli neljä päivää! Musiikki ja yhteiset puheenaiheet yhdistivät helposti ihmisiä.

Tein tapahtuman jälkeen myös pienen kyselyn eri maiden edustajille siitä, miten heillä on ratkaistu uusien soittajien rekrytointia ja miten seuraava soittajasukupolvi saadaan mukaan harrastuksen pariin. Keskustelut vahvistivat ajatusta siitä, että samojen kysymysten äärellä ollaan eri maissa: miten innostus syttyy, miten se pidetään yllä ja miten orkesteritoiminta pysyy elinvoimaisena kun kilpailua syntyy myös muiden kivojen harrastusten kanssa.

Rion kokemukset eivät jää vain matkamuistoiksi. Keväällä 22. huhtikuuta 2027 toteutamme Tampere-talossa suuren latinalaisen musiikin konsertin, johon tuon tuulahduksia tästä tapahtumasta Pirkanmaan musiikkiopiston puhallinorkestereiden kanssa. Lyömäsoittajille järjestetään konserttia varten erillinen workshop, jonka kouluttajaksi tulee Rion sambakouluissa työskennellyt Sami ”Samigo” Kontola. Eteläamerikkalaisten puhallinorkestereiden lyömäsoitintyöskentely oli huikeaa ja juuri siitä energiasta haluan välittää palan myös tänne meille.

Rio de Janeiron tunnelmallinen katedraali

Funarte –säätiö brasilialaisen musiikin kehittämistyössä

Funarte (Fundação Nacional de Artes eli kansallinen taidesäätiö) on Brasilian hallituksen säätiö, joka toimii kulttuuriministeriön alaisuudessa. Se toimii valtakunnallisesti ja vastaa kansallisen kulttuurin kehittämisestä edistämällä kuvataidetta, musiikkia, tanssia, teatteria ja sirkusta. Funarten tavoitteena on edistää taiteilijoiden, tekijöiden ja tuottajien koulutusta; taiteen tuottamista, harjoittamista, kehittämistä ja levittämistä, tutkimustyötä, kulttuuriperinnön säilyttämistä sekä taideyleisöjen kasvattamista Brasiliassa.

Tämän saavuttamiseksi Funarte myöntää apurahoja ja palkintoja, ylläpitää taiteilijoiden ja kulttuurituotteiden kiertueohjelmia, järjestää työpajoja, julkaisee kirjoja, kunnostaa ja kartuttaa kokoelmia, tarjoaa teknistä neuvontaa sekä tukee kulttuuritapahtumia kaikissa Brasilian osavaltioissa ja ulkomailla. Lisäksi se ylläpitää kulttuuritiloja Rio de Janeirossa, São Paulossa, Minas Geraisissa ja Distrito Federalissa sekä tuo osan kokoelmistaan maksutta yleisön saataville Partituras Brasileiras -verkkosivustolla.

Sen perusti vuonna 1975 – sotilasdiktatuurin aikana – ministeri **Ney Braga** edistämään, elvyttämään ja kehittämään kulttuuritoimintaa eri puolilla Brasiliaa. Aluksi sen toiminta keskittyi musiikkiin (sekä populaari- että taidemusiikkiin) ja kuvataiteisiin. Tuolloin se teki yhteistyötä kansallisen kansanperinteen instituutin (INF), kansallisen näyttämötaiteen säätiön (Fundacen) ja Brasilian elokuvasäätiön (FCB) kanssa; nämä kaikki olivat kytköksissä opetus- ja kulttuuriministeriöön, joka myöhemmin nimettiin uudelleen kulttuuriministeriöksi.

Vuonna 1985 säätiön johdossa toimi pilapiirtäjä **Ziraldo**. Hänen johdollaan Funarte toimi myös syndikaattina eli sanomalehtisarjakuvien ja ajanvietemateriaalin välitykseen erikoistuneena toimistona.

Kun **Fernando Collor de Mello** nousi presidentiksi vuonna 1990, hän lakkautti kaikki kulttuuri-instituutiot. Saman vuoden joulukuussa hän perusti Brasilian taide- ja kulttuuri-instituutin (IBAC), joka oli suoraan yhteydessä tasavallan presidentin kanslian kulttuurisihteeristöön – yksikköön, josta tuli myöhemmin ministeriö. IBAC:n alaisuuteen kuuluivat Funarte, Fundacen ja FCB. Funarten lakkauttamisen myötä syntyi uusi sanomalehtisarjakuvien jakelija, Pacatatu. Vuonna 1994 lyhenne Funarte korvasi lyhenteen IBAC.

Funarten merkitys musiikin alalla näkyy erityisesti sen nuottikokoelmissa, julkaisuohjelmissa ja hankkeissa, joiden kautta brasilialainen ohjelmisto saadaan muusikoiden, opettajien ja tutkijoiden käyttöön.

Bienal de Música Brasileira Contemporânea

Vuonna 1975 perustettu brasilialaisen nykymusiikin biennaali on laajuutensa ja pitkäikäisyytensä ansiosta yksi merkittävimmistä brasilialaisen konserttimusiikin foorumeista. Se on omistettu maan omalle musiikkituotannolle ja tuo esiin erityisesti puhallin- ja orkesterimusiikkia. Vuosien varrella tapahtumassa on esitetty yleisölle noin 2 000 teosta, mukaan lukien yli tuhat kantaesitystä, mikä osoittaa sen keskeisen merkityksen uuden ohjelmiston esittelyssä ja laajentamisessa.

Partituras Brasileiras (Brasilialaisia partituureja) -tietokannassa biennaalin luettelo toimii kokoelman säilytys-, järjestämis- ja levityspaikkana. Kyseessä on yksi merkittävimmistä brasilialaisen konserttimusiikin arkistoista.

Keräämällä biennaalien ohjelmiston sekä tuomalla sen saataville Funarte ei ainoastaan edistä teosten leviämistä ja kansainvälistä tunnettuutta, vaan myös mahdollistaa niiden aktiivisen käytön opetuksessa, tutkimuksessa sekä tiedon ja historiallisen muistin luomisessa niin kansallisissa kuin kansainvälisissäkin musiikin ja akateemisen tutkimuksen piireissä.

Nuottijulkaisuhanke ”Partituras Brasileiras”

Pyrkiessään parantamaan pääsyä kansalliseen musiikkiohjelmistoon Funarte on vuosien varrella julkaissut ja tuonut saataville tuhansia nuotteja ja siten kartuttanut merkittävää kokoelmaa brasilialaista kirjoitettua musiikkia. Tämän työn ansiosta opiskelijat, muusikot, opettajat, tutkijat ja musiikin ystävät ovat saaneet – ja saavat edelleen – käyttöönsä laajan musiikkiaineiston, joka on levinnyt ympäri Brasiliaa teoskokonaisuuksien, yksittäisten painettujen julkaisujen ja viime vuosina myös digitaalisten muotojen välityksellä. Luettelon tarkoituksena on helpottaa kapellimestarien, opettajien ja tutkijoiden työtä sekä edistää oppimateriaalien saatavuutta ja tukea siten musiikillista kehitystä Brasiliassa.

Funarten nuottijulkaisuhankkeista mainitsemisen arvoisia ovat muun muassa kokoelmat “**Coleção Música Sacra Mineira**” (kirkkomusiikkia), “**Projeto Aírton Barbosa**” (joka keskittyy populaarimusiikkiin), “**Música Sinfônica**” (sinfoninen musiikki), “**Música Brasileira para Coro Infantil**” (brasilialaista musiikkia lapsikuoroille), “**Repertório de Ouro das Bandas de Música do Brasil**” (brasilialaisten puhallinorkestereiden kultainen ohjelmisto) ja sarja “**Série Música Brasileira para Bandas**” (brasilialaista musiikkia puhallinorkestereille).

Uudempia julkaisuja ovat esimerkiksi kokoelma **Partituras Brasileiras**

Online (brasilialaisia nuotteja verkossa) ja **”Sinos-ohjelmisto”** (Sinos Repertoire); jälkimmäinen on suunnattu musiikkikasvatukseen, ja se on toteutettu yhteistyössä UFRJ:n musiikkikorkeakoulun kanssa. Tätä aineistoa täydentävät entisestään teokset, jotka on esitetty brasilialaisen nykymusiikin biennaalin eri kerroilla ja valittu Funarten järjestämien kilpailujen kautta. Kyseessä onkin kattava ja monipuolinen kokoelma hyvin monipuolisia teoksia. Luennoilla kerrottiin nuottien olevan ilmaisessa käytössä, mutta toivottiin kapellimestarien olevan yhteydessä säveltäjiin mahdollisesta esityskorvauksesta sovittaessa.

Loppujen lopuksi Partituras Brasileiras -tietokanta on kunnianosoitus brasilialaiselle musiikille ja sen tekijöille. Tuomalla yhteen eri aikakausien, lajityyppien, tyylien ja kokoonpanojen teoksia se tuo esiin brasilialaisen musiikillisen tuotannon monimuotoisuuden.

Particia Vanegas Ruiz johtaa Javeriana Yliopiston puhallinorkesteria Kolumbiasta. Yksi pääesintyjistä.

Brasiliailainen säveltäjä Roberto Farias johtamassa, joka tunnetaan erityisesti työstään puhallinorkesterimusiikin parissa.

Paikallisten musiikkikorkeakoulujen ja orkestereiden historian esittelyä.

Anna-Leena Lumme

Pikkolo – orkesterin kruunu

TEKSTI **NOORA KARJALAINEN/ SIMO HAAPALEHTO**
KUVA **HENNA KERVINEN & KOTKAN JA HAMINAN NUORISO-ORKESTERIN MEDIATIIMI**

Pikkolo on huiluperheen pieni mutta persoonallinen soitin – voisi jopa sanoa, että orkesterin kruunu. Huilistilta pikkolonsoittoa usein odotetaan, mutta pikkolo ei ole vain pienempi versio huilusta. Vaikka soittimilla on paljon yhteistä, pikkolonsoitto vaatii myös omia erityisiä taitojaan ja hieman erilaisen lähestymistavan.

Hyvänä tavoitteena pikkolonsoiton opetuksessa voidaan pitää sitä, että kaikki oppilaat pääsevät musiikkiopistouransa aikana kokeilemaan pikkolonsoittoa ainakin jonkin verran. Toiselle pikkolo voi jäädä elinikäiseksi toiseksi soittimeksi, toiselle se antaa hyvän perustan, jonka päälle on helppo rakentaa taitoja myöhemmin itsenäisesti. Tärkeintä on, että pikkoloon tutustutaan rohkeasti ja myönteisellä asenteella.

Pikkoloon voi tarttua jo nuorena

Pikkolonsoiton aloittamista ei tarvitse lykätä siihen asti, että huilunsoittaja on pitkällä opinnoissaan. Pikkoloon voi hyvin tarttua heti, kun huilunsoiton perusteet ovat hallussa.

Aloittamisessa kannattaa edetä rauhallisesti. Vaikka pikkoloa ei varsinkaan orkesterissa yleensä soiteta paljon matalasta rekisteristä, on harjoittelu hyvä aloittaa esimerkiksi g1–g2-alueelta. Näin vältetään turhat kiristykset ja voidaan siirtyä ylempään rekisteriin rennosti ja hallitusti.

Pikkolonsoitosta on usein hyötyä myös huilunsoittoon. Pikkolon pienempi puhallusaukko ja suurempi ilmantarve haastavat soittajan hahmottamaan ilmavirtaa uudella tavalla. Ylä-äänet saattavat huilulla helpottua, kun pikkolonsoitto tuo puhallukseen lisää puhtia ja auttaa löytämään tehokkaamman ilmavirran.

Myös kehon tuki joutuu pikkololla hieman erilaiseen käyttöön. Kun soitin vaatii enemmän ilmaa ja tukea, voi huilunsoitto saada pikkoloon tutustumisen myötä aivan uudenlaista energiaa. Parhaimmillaan jopa huilun ansatsiongelmat voivat ratketa, kun soitinta hetkeksi vaihdetaan ja asioita lähestytään pikkolon kautta.

Pikkolo ei ole vain vaikeampi huilu

Pikkolonsoitossa pätee moni huilunsoitosta tuttu asia, mutta kaikkea ei voi siirtää suoraan huilusta pikkoloon. Pienemmän soittimen mittasuhteet, rekisteri, äänen muodostaminen ja virityksen hallinta tuovat omat haasteensa.

Juuri siksi pikkoloon tutustuminen on niin hyödyllistä. Se pakottaa huilistin kuuntelemaan tarkemmin, hahmottamaan ilmavirtaa ja ansatsia sekä kiinnittämään huomiota intonaatioon.

Jäänmurtaja-seremoniaryhmä Halloweeninä

Samalla oppilas huomaa konkreettisesti, ettei hyvä soittaminen ole pelkästään sormien liikettä, vaan kokonaisuus, jossa hengitys, kehon tuki, suuontelon muoto, ilmavirta ja kuuntelu toimivat yhdessä.

Yhdessä soittaminen tekee pikkolosta hauskan

Pikkolonsoiton oppii usein parhaiten ryhmässä. Kun useampi pikkolisti soittaa yhdessä, virityksen merkitys tulee nopeasti näkyväksi – ja kuuluvaksi. Samalla oppilas ei jää liiaksi arkailemaan omaa ääntään.

Pikkolon ääni voi aluksi tuntua soittajasta hyvin paljaalta ja kuuluvalta. Ryhmässä soittaminen auttaa pääsemään tästä arkuudesta yli. Samalla opitaan kuuntelemaan toisia ja sovittamaan oma ääni osaksi kokonaisuutta.

Pikkoloille sopii mainiosti monenlainen kamarimusiikki. Duoista ja trioista voidaan siirtyä kvartetteihin ja vaikka suurempiinkin pikkoloryhmiin. Yhteissoitto tuo harjoitteluun aivan oman ulottuvuutensa ja tekee pikkoloon tarttumisesta sosiaalisen ja innostavan kokemuksen.

Huilumateriaali taipuu myös pikkololle

Pikkololle suunnattua oppimateriaalia ei ole tarjolla yhtä runsaasti kuin huilulle. Tämä ei kuitenkaan ole suuri ongelma, sillä suuri osa huilumateriaalista soveltuu erinomaisesti pikkolonsoittoon.

Erityisen hyvin pikkololle taipuvat barokin ajan musiikki, elokuvamusiikki sekä kansanmusiikki. Suomesta ja Irlannista löytyy paljon teoksia, jotka toimivat pikkololla luontevasti. Myös nimenomaan pikkololle sävellettyä uutta ohjelmistoa syntyy koko ajan lisää.

Tärkeää onkin löytää oppilaalle musiikkia, joka innostaa soittamaan. Tekniikkaa harjoitellaan toki samalla, mutta pikkolonsoiton ei tarvitse olla pelkkää teknistä harjoittelua.

Pikkolo osaksi musiikkiopiston arkea

Kotkan seudun musiikkiopistossa pikkolonsoitosta on muodostunut asia, jota oppilaat jopa odottavat. Soittimia on onneksi käytettävissä hyvä määrä muun muassa Opetushallituksen rahoittaman hankkeen ansiosta. Innokkaimmat oppilaat ovat hankkineet myös omia soittimia.

Nuorena aloittamisessa on yksi erityisen suuri etu: lapsi tai nuori tarttuu pikkoloon rohkeasti eikä vielä ennakkoon päätä, että soitin on vaikea. Kun kokeiluun lähdetään uteliaasti, pikkolo voi yllättää positiivisesti.

Jäänmurtajassa pikkolo pääsee oikeaan käyttöön

Kotkan seudun musiikkiopistossa pikkolonsoittoa voi harjoitella myös osana yhteissoittoa. Yksi hieno mahdollisuus on Jäänmurtaja-seremoniaryhmä, jonka taiteellisena johtajana toimii musiikkineuvos Anne Kankare.

Jäänmurtaja on Kotkan ja Haminan Nuoriso-orkesterin seremoniaryhmä, ja sen opetus on osa Kotkan seudun musiikkiopiston opetusta. Ryhmässä pikkolistit soittavat yhdessä marssirumpujen ja fanfaaritrumpettien kanssa.

Tällaisessa kokoonpanossa pikkolonsoitto saa aivan uuden merkityksen. Soittaja oppii, millaista on kantaa omaa ääntään osana näyttävää kokonaisuutta ja samalla huolehtia rytmisestä täsmällisyydestä, virityksestä ja yhteissoitosta.

Jäänmurtajassa on myös mahdollista käydä läpi erikoissormituksia ja muita pikkolonsoiton erityispiirteitä, joihin ei tavallisella soittotunnilla aina jää riittävästi aikaa.

Pieni soitin, paljon mahdollisuuksia

Pikkolo on pieni soitin, mutta sen merkitys huilistin kehityksessä voi olla suuri. Se haastaa soittajan kuuntelemaan, hengittämään, tukemaan ja hahmottamaan äänen muodostamista hieman eri tavalla kuin huilu.

Kaikista oppilaista ei tarvitse tulla pikkolisteja. Tavoitteena on ennemminkin antaa jokaiselle mahdollisuus kokeilla, oppia ja löytää oma suhteensa tähän persoonalliseen soittimeen.

Yhdelle pikkolo jää pysyväksi toiseksi soittimeksi, toiselle se on muutaman vuoden mittainen musiikillinen seikkailu. Kolmannelle se voi olla väline, jonka avulla huilunsoitto kehittyy aivan uudelle tasolle.

Ja parhaimmillaan pikkoloon tarttuminen synnyttää juuri sen tunteen, jota musiikkiopistossa tavoitellaan: minä osaan tämän – ja haluan oppia vielä lisää.

Hertta Penttilä ja Selja Hovi soittamassa pikkoloa Noora Karjalaisen kanssa

- Piccolo (it. ”pieni”) tai pikkolo on pienikokoinen huilu. Sen ääni on hyvin korkea ja ylärekisterissä kimeän läpitunkeva. Piccoloa käytetään puhallinorkestereissa ja isoissa sinfoniaorkestereissa. Piccolo soi oktaavia korkeampaa kuin mitä sille nuottiviivastolle kirjoitetaan. Sinfoniaorkesterissa on yleensä kaksi tai kolme huilistia, joista yksi soittaa myös piccoloa. Tavallisessa poikkihuilussa on oktaavia matalampi ääniala ja se on kaksi kertaa piccolon pituinen.
- Piccolo on alun perin ollut sotilassoitin, ja monissa marssilauluissa, tunnetuimpana John Philip Sousan Tähtilipun alla, trio-osuus soitetaan piccololla.

LÄHDE: WIKIPEDIA

Sata vuotta puhallinmusiikkia Harjavallassa

TEKSTI **SOILA TAKANEN**

Harjavallan Soittokunta on julkaissut vuonna 2024 historiikin 100-vuotisen toimintansa ajalta. Historiikin on kirjoittanut Jukka Vehmas, joka on kotiseutuneuvos ja b-kornetisti Laitilan soittokunnassa. Historiikkiin on onnistuttu sisällyttämään suuri määrä historiallista tietoa, mutta myös Harjavallan Soittokunnan henki, josta huokuu yhtäaikaisesti soittokuntatoiminnan määrätietoisuus, yhteisöllisyys ja omaleimaisuus, joka tuntuu silti ulkopaikkakuntalaisellekin mukavan tutulta.

Harjavallan Soittokunnan historiikin vuoksi tehty kattava tausta- ja lähdeaineistotyö tekee kirjan lukemisesta mielenkiintoisen ja vakuuttavan. Soittokunnan alkuaikojen toiminnan selvittämiseksi kirjoittaja Jukka Vehmas on käynyt läpi suuren määrän Satakunta-lehden vuosikertoja. Kirjoittaja on saatetekstissä kertonut pyrkineensä luettavuuteen ja tässä on mielestäni onnistuttu hyvin. Harjavallan kaupunginjohtajan tervehdys kirjan alussa herättää tunteen soittokunnan toiminnan merkittävyydestä kaupungin näkökulmasta – soittokunta koetaan omaksi.

Satakunta-lehdestä sekä soittokunnan omasta SE&O-lehdestä nostetut sitaatit värittävät viihdyttävällä tavalla historiallista kertomista ja saavat lukijan muistelemaan oman soittokunnan hauskoja, samanhenkisiä tapauksia. Tekstin tukena on käytetty mm. valokuvia, lehti-ilmoituksia ja käsiohjelmia, jotka elävöittävät kiinnostavalla tavalla lukukokemusta.

Muutamia nostoja historiikista

Soittokunnan tukikohdaksi ja toiminnan keskukseksi 40-luvun puolivälissä rakennettu Musiikkimaja herätti lukijana suorastaan vau-efektin – olisipa meilläkin oma Musiikkimaja! Rakennuksen valitettava kohtalo paljastuu lopulta tontin kaupungille myymiseksi ja rakennuksen purkutuomioksi vuonna 1985. Harmillisesta lopputuloksesta huolimatta Musiikkimajan tarina antaa inspiraatiota tulevaan.

Uskallan olettaa, että ympäri Suomea eri soittokunnista on löydettävissä kunkin orkesterin historiassa merkittäviä henkilöitä, joita ilman soittokunta ei olisi kaltaisensa. Harjavallan Soittokunnan tapauksessa valtavan elämäntyön soittokunnan toiminnan hyväksi on tehnyt soittokunnan toinen johtaja Eero Ollila. Hän toimi soittokunnan johtajana lähes 60 vuotta – vuodesta 1927 vuoteen 1985, kuolemaansa saakka. Kirjassa Ollila kerrotaan muistettavan suorasanaisena ja täsmällisyyttä vaativana, kuitenkin sydämellisenä ja herkkänä johtajana, joka halusi, että soittokunnassa on oltava henki. Kukin soittokuntalainen takuulla tunnistaa oman orkesterinsa eero-ollilat. Tärkeää ja kunnioitettavaa työtä!

Soittokuntatoiminta on ollut aikanaan hyvin miesvaltaista ja kirjassa on nostettu esiin soittokunnassa sekä sen taustajoukoissa toimineita naisia. Ensimmäinen soittajanainen soittokunnassa oli klarinetisti Leena Heino vuonna 1969. Harjavallan Soittokunnan kohdalla kiinnostavaa on myös Eero Ollilan vaimon Edith Ollilan panos, joka konkreettisesti näkyy esimerkiksi soittokunnan logon suunnittelijana.

Voin lämmöllä suositella Harjavallan Soittokunnan Sata vuotta puhallinmusiikkia Harjavallassa -historiikkia luettavaksi. Osaltani haluan vielä toivottaa menestystä tuleville vuosikymmenille.

TEKSTI **SOILA TAKANEN**
KUVA **ALEKSI MURTOJÄRVI**

Tattoossa tavattiin – jälleen!

Kansainvälinen sotilasmusiikkifestivaali Hamina Tattoo järjestettiin Haminassa 27.7.–1.8.2026. Tapahtuman teemana oli tänä vuonna Itämeri, joka sopi hyvin merenrantakaupungin juhlaan. Vierailevia orkestereita saapui muun muassa itämeren rannoilta Ruotsista ja Alankomaista sekä kaukaisempia vieraita Sveitsistä ja Kanadasta. Kotimaisia soittokuntia edustivat Puolustusvoimien varusmiessoittokunta, Laivaston soittokunta ja Rakuunasoittokunta. Kantavana ajatuksenaa tapahtumassa oli, ettei Itämeri erota meitä, vaan yhdistää samojen vetten äärellä.

tämeri-teema näkyi myös yhteistyönä John Nurmisen Säätiön kanssa. Säätiö tekee Itämerta suojelevaa, merikulttuuria vaalivaa ja elävöittävää työtä. Hamina Bastionin täyttäneissä kuviomarssiesityksissä yhtenä vaikuttavana numerona oli **Mia Makaroffin** sävellys *Huomennakin – laulu meren suojelemiseksi,* jonka esittivät Kotkan seudun musiikkiopiston musiikkiteatterilinjan oppilaat Varusmiessoittokunnan bändin säestyksellä. Taidokkaiden, nuorten laulajien kirkkaat äänet yhdistettynä painavaan sanomaan ja toiveeseen puhtaiden merien puolesta saivat monet miettimään tämän päivän tekojen merkitystä tulevaisuuden kannalta.

Monipuolisesti musiikkia marssien lisäksi

Marssiesitysten lisäksi Haminan kadut ja puistot täyttyivät hienosta yleisöjoukosta ja musiikista. Useampaan kertaan viikon mittaan iltoja siivittivät niin esiintymiset Tattoo Jazzin kuin Tattoo-klubin merkeissä. Tattoo-klubi tarjosi musiikkia laidasta laitaan eri sotilassoittokuntien toimesta ja useampana iltana klubi olikin loppuunmyyty. Erityisen lämpimän vastaanoton saivat Laivaston soittokunnan Abba-tribuutti sekä Tattoon päätösiltaklubi, jossa musiikista vastasivat Varusmiessoittokunnan reserviläisistä koostuva Showband All Stars sekä Varusmiessoittokunnan showband. Avajaiskonsertista Bastionissa vastasivat Laivaston soittokunta ja Alankomaiden laivaston soittokunta niin ikään merihenkisellä teemalla.

Sotilassoittokuntien ohella esiintyivät myös eri soittokuntien reserviläisrumpuryhmät sekä Varusmiessoittokunnan reserviläisten Leijona-kivääritaitojoukkue. Tänä vuonna Maanpuolustuskoulutuksen (MPK) soittokunnista Haminassa edustivat Savo-Karjalan, Etelä-Suomen ja Kaakkois-Suomen soittokunnat. Nämä kaikki orkesterit sekä Kotkan ja Haminan nuoriso-orkesteri yhdistivät voimansa suuressa Liehu-yhteiskonsertissa. Suurorkesteria yhteisnumeroissa johti MPK:n soittokuntien ylikapellimestari Pasi-Heikki Mikkola.

Hamina Tattoossa 2026 esiintyneet sotilassoittokunnat

- The Marine Band of The Royal Netherlands Navy (Alankomaat)
- The Royal Canadian Mounted Police Pipes (RCMP), Drums And Dancers (Kanada)
- Swiss Armed Forces Central Band (Sveitsi)
- Royal Swedish Navy Band (Ruotsi)
- Puolustusvoimien varusmiessoittokunta
- Laivaston soittokunta
- Rakuunasoittokunta

TATTOO-KLUBI

Viikko brittiläisen brass band -kulttuurin ytimessä

TEKSTI **ANSSI AUTIO**

Stonehousessa Wycliffen collegessa 2.8.–8.8.2026 järjestetty Brass Band Summer School (BBSS) oli järjestyksessään jo neljäskymmenes. Kurssille osallistui 160 soittajaa 12 eri maasta. Suomesta kurssille osallistuivat Töölö Brassista Marjukka Hietaniemi, Juha Virtanen, Tiina Huovinen ja Anssi Autio.

Marjukka ja Juha keksivät Brass Band Summer Schoolin (BBSS) netissä muutamia vuosia sitten etsiessään vaihtoehtoa kotimaan leireille. Tiina ja minä seurasimme heidän esimerkkiään sitten hieman myöhemmin.

Kurssin löytää netistä helposti googlaamalla. Jos olet kiinnostunut, niin laita pian hakemus sisään. Brass Band Summer School on hyvin suosittu ja tuo edellä mainittu 160 osallistujaa on aikalailla maksimi määrä. Huomaa, että esimerkiksi trumpetti ei kuulu brass band -kokoonpanoon.

Tohtori **Robert Childs** johti kaikkia kolmea kurssilaisista koottua brass bandia. Soitinkohtaiset tutorit vastasivat sektioharjoitusten vetämisestä ja yksityisopetuksista. Kurssilla soitettiin musiikkia myös pienemmissä kokoonpanoissa ja soolonumeroitakin pääsi esittämään pianistin säestyksellä. Kurssi oli tiivis ja erinomaisen antoisa.

Hyväksyvä ilmapiiri

Brass bandien ohjelmisto oli osalle soittajista liiankin haastava, mutta se ei ongelmaa aiheuttanut. Robert Childs piti heti ensimmäisen kokoontumisen alkuun puheen, jossa hän kertoi ymmärtävänsä sen, että osa soittajista suhtautuu kunnianhimoisesti ja osa taas on lomalla hyvän brass band -musiikin parissa.

Kaikille yhteisenä vaatimuksena oli kuitenkin, että harjoituksista ei saa myöhästyä. Jos soittaja myöhästyi joutui hän soittamaan skaaloja ennen kuin harjoitus jatkui. Myöhästymisiä oli viikon aikana todella vähän.

Brass Band Summer School historiasta on kattava artikkeli nimellä ”Four decades of visionary inspiration” uusimmassa Brass Band World -lehdessä. Tässä kirjoituksessani tarkastelen brittiläistä brass band -kulttuuria ja kurssia lähinnä suomalaisin silmin. Erot tavassa harrastaa poikkeavat monelta osin merkittävästi meidän tavoistamme.

Brass band -kulttuuri Britanniassa

Vanhimmat Brittein saarilla yhä toimivat brass bandit on perustettu 1800-luvun alkupuolella. Vuosisatojen aikana brass bandeja on ollut kymmeniä tuhansia. Brass band -kulttuuri on maassa yleisesti tunnettua. Briteille ei yleensä tarvitse - toisin kuin suomalaisille - kertoa, millainen orkesteri on brass band.

Brass band -kulttuuriin on kuulunut ja kuuluu kilpaileminen. Vuosittain järjestettäviä kilpailuja on useita; Euroopan mestaruuskilpailut, The British Open Brass Band Championship (172. kerta 9/2026), ”The Nationals” eli National Brass Band Championships of Great Britain (ja niihin liittyen järjestettävät seitsemän alueen sekä Wales ja Skotlanti alueelliset osakilpailut), johon osallistuu yli 500 orkesteria viidessä eri tasoryhmässä sekä vuodesta 1870 järjestetty Whit Friday Band Contests. Whit Friday tuo brass band -musiikin kaduille ja kaiken kansan kuultavaksi.

Nuorison brass bandeille on oma kilpailunsa. Britanniassa toimii myös oma National Youth Brass Band, joka kokoaa yhteen parhaat nuoret soittajat.

Kilpailu määrittää harjoittelua

Kilpaileminen määrää pitkälti sen, miten brass bandissa harjoitellaan. Kaikille orkestereille pakolliset kilpailukappaleet ovat soittajien telineillä jo kuukausia ennen kilpailua. Harjoituksia on vähintään kaksi kertaa viikossa ja niiden lisäksi sektioharjoituksia on säännöllisesti. Harjoituksista voi jäädä pois vain painavista syistä.

Britanniassa on tietenkin myös orkestereita, jotka eivät säännöllisesti kilpaile ja harjoittelevat vain kerran viikossa. Kilpaileminen on kuitenkin heillä tavanomaista harrastamista. Siitä johtuen yleinen taso Brass Band Summer Schoolissa on korkea, mikä mahdollistaa hyvin vaativien teosten esittämisen.

Tähtivieraana ja -solistina vieraillut kornetisti/trumpetisti **Phil Cobb** toi haastattelussaan esiin asian kääntöpuolen eli sen, että kun soittajat ovat vuodesta toiseen paineen alla eri kilpailuihin osallistuessa, aiheuttaa se pitkäkestoista stressiä ja pahimmillaan uupumista.

Mitä meille opiksi?

Se, mitä me voisimme helpoimmin briteiltä ottaa opiksi, on harjoitusten järjestäminen useammin kuin kerran viikossa sekä sektioharjoitus-

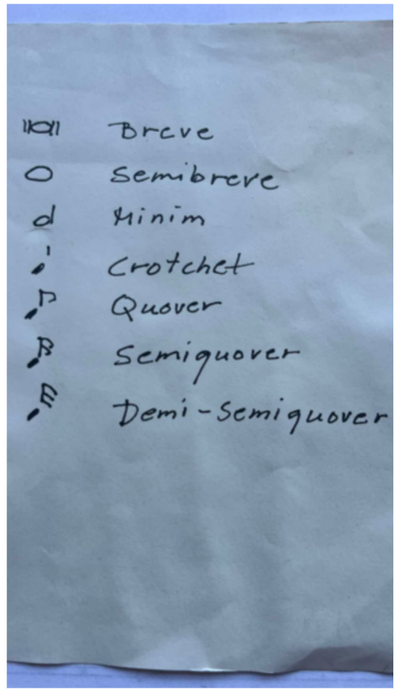

Kuvissa keskellä Christopher Turner, keskellä oikealla Tiina Huovinen, Marjukka Hietaniemi, Juha Virtanen ja Anssi Autio sekä keskellä vasemmalla nuottien aika-arvot brittienglanniksi.

ten lisääminen. Olisi mielenkiintoista nähdä, mitä tuo muutos harjoittelussa saisi meillä aikaan.

Toisaalta ihan samojen ongelmien kanssa hekin painivat. Nuoria ei ole niin helppo saada mukaan. Soittajistot ikääntyvät. Kun kornetisti **Roger Websteriltä** kysyttiin, mitä hän pitää suurimpana ongelmana brass band -toiminnassa, vastasi hän lyhyesti ”empty chairs.” Tuon voi tulkita tarkoittavan puuttuvaa soittaa tai soittajaa, joka ei syystä tai toisesta osallistu harjoitukseen, jolloin se suurelta osin menettää tarkoituksensa.

Mikä ihmeen demi-semiquaver?

Leirillä oli alkuun hetkiä, jolloin ei oikein tiennyt mistä nyt puhutaan. Näin etenkin silloin, kun kapellimestari ja kouluttajat käyttivät nuottiarvoista nimityksiä, joita en vielä tuntenut. Nuo kuvassa kerrotut nuottiarvot kannattaa opetella, jos soittaa musiikkia brittien, skottien tai muiden Britteinsaarilla kasvaneiden kanssa. Jos kouluttaja on skotti, kuten kornetisti **Chris Bradley**, niin ongelmatilanteessa on yleensä ihan parasta suoraan kysyä, mitä mahdoit tarkoittaa, jos vieressä istuva ei asiaa osaa kertoa.

Brass band sound

Brass bandin -soundi on kartiosoittimista johtuen pehmeämpi kuin mihin me olemme puhallinorkestereiden vaskien osalta tottuneet. Toki esimerkiksi kornetistakin saa trumpettimaisen, jos käyttää c-mallista kuppia, mutta se on vastoin tavoitteita.

Ongelmana Suomessa on se, että meillä vaikea muodostaa oikeaa mielikuvaa siitä, miltä esimerkiksi kornetin pitäisi kuulostaa. Hyvää kornetinsoittoa kuulee meillä liian harvoin. Brass Band Summer Schoolissa kouluttajina olivat soittimiensa huipuammattilaiset, eikä epäselvyyttä siitä, miltä soiton tulisi kuulostaa, jäänyt.

Vibrato

Aikoinaan viime vuosisadalla brass bandit käyttivät hyvin voimakasta maneerista vibratoa, jota ei onneksi enää kuule. Ajankohdan, jolloin tuo soittajallekin raskas soittotapa poistui, voi ajoittaa vanhojen brass band -kilpailujen taltiointien perusteella. Muutokseen kohti luonnollisempaa soittotapaa ovat vaikuttaneet perinteisen soittotavan raskaus, ohjelmiston kehittyminen, brass band -toiminnan kansainvälistyminen, kilpailujen arvostelukriteerit ja tähtisolistien soittotapa.

Yksi leirin kouluttajista oli **Chris Turner**. Chris toimii kornetinsoiton tutorina Royal Welsh College of Music and Drama -oppilaitoksessa, antaa opetusta lisäksi internetissä ja on myös yksi parhaimmista es-kornetin soittajista.

Chris Turner on tutkinut etenkin huippukornetistien vibraton käyttöä. Siihen hänellä on ollut erinomainen mahdollisuus, koska hän on soittanut brass bandeissa kuten Black Dyke ja Cory Band, joissa hänen roolinsa on ollut usein korvata konserttimestari silloin, kun hän on tarvinnut lepohetken.

Esimerkiksi **Phil Cobbin** ja **Richard Marshallin** vibratossa Chris näkee sen eron, että Cobbin vibrato alkaa ja kasvaa äänen soidessa kun Marshallin vibrato soi jo heti äänen alukkeen jälkeen. Tässä ei ole olemassa oikeaa tai väärä tapaa. Vibrato on tietoinen valinta ja varmaankin myös soittajan luontaisella taipumuksella on vaikutuksensa. Vibraton valintaan vaikuttaa tietysti myös esitettävä musiikki, tapa jolla muut soittavat ja käytössä oleva tila.

Chrisin opetuksessa on upeaa se, että hän kykenee loistavasti demonstroimaan eri soittotyylit ja vibratot. Hallittu ja tyylikäs vibrato tuo musiikin ilmeikkyyttä ja eloa. Toki myös kokonaan ilman vibratoa täytyy kyetä soittamaan, mutta sellaiset kohdat on nuotteihin usein erikseen merkitty.

En tiedä tarkemmin, minkä verran meillä vibratosta puhutaan ja kuinka paljon sen käyttöä opetetaan. Minulle ainakin on tutumpi vaatimus ilman vibratoa soittamisesta.

Miksi Crusell viikolla jo 30. kertaa?

TEKSTI JA KUVAT **EIJA SÄRKIMÄKI, KLARINETINSOITON LEHTORI, EVP.**

Crusell viikko Uudessakaupungissa 27.7.–2.8.2026 järjestettiin jo 44. kerran. Tämän kesän teemana oli Amour ja ranskalainen musiikki.

Festivaali on saanut nimensä klarinetisti ja säveltäjä **Bernhard Crusellin** (1775–1838) mukaan. Crusell syntyi Uudessakaupungissa mutta jo 17-vuotiaana sai sooloklarinetistin paikan Ruotsin kuninkaan orkesterista, niinpä festivaalilla soi aina myös ihana Crusellin musiikki.

Tänä kesänä kuultiin muun muassa Crusellin laulumusiikki Helena Juntusen esittämänä salonkikonserteissa, jotka pidettiin 1800-luvun yksityiskodissa, joka on Crusellin syntymäpaikalla.

Crusell festivaalin taiteellisena johtajana on ollut viimeiset viisi vuotta klarinetisti **Olli Leppäniemi** ja toiminnanjohtajana klarinetisti, toimittaja ja loistava Crusell tutkija **Janne Palkisto**. Palkiston mielenkiintoiseen kirjaan Bernhard Crusell, suomalainen säveltäjä, joka sivisti Ruotsia kannattaa tutustua (kustantamo S&S 2025). Uutena taiteellisena johtajana jatkaa ensi kesästä lähtien huilisti **Kaisa Kortelainen**, hän oli myös yksi tämän kesän taiteilijoista.

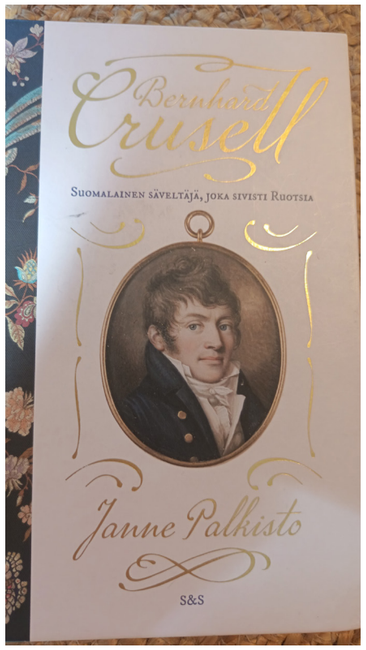

Puupuhaltajien paratiisi

Festivaalin ohjelma oli jälleen tänä kesänä aivan huikea ja mielenkiintoinen. Täytyy todeta, että Crusell viikko on varsinainen puupuhaltajien paratiisi. Festivaalilla on päivittäin noin 3–4 konserttia, samaan aikaan festivaalin taiteilijat pitävät huilun, oboen, fagotin ja klarinetin mestarikursseja. Yhteensä kursseja oli seitsemän.

Lisäksi kivan lisän tämän kesän festivaalille toi nuorten, lahjakkaiden musiikinopiskelijoiden Puupuhallin akatemia, joka kokoontui pitämään kurssiaan opettajiensa kanssa.

Viikon ajan koko kaunis puutalokaupunki soi upeasta musiikista ja konsertteja oli aamusta iltaan: Päivän puhallus torilla klo 12, Nuorten virtuoosien konsertit, eri taiteilijoiden kamarimusiikkikonsertit, Vaasan kaupunginorkesterin konsertti, tunnelmallinen Lyhtyjen yö -piknik-konsertti Wallilan mäellä ja lisäksi katusoittajat.

Viikon mieleenpainuvimmat

Konserteista nostaisin esille keskiviikon 29.7. iltakonsertit. Ensin Kulttuurikeskus Crusellissa musisoi aivan loistava, virtuoosinen, hauska, ranskalainen Les Bons Becs -klarinettikvartetti, joka hurmasi loppuunmyydyn salin täysin. Illan toinen upea ja koskettava konsertti oli kauniissa Uudenkaupungin Crusellin aikaisessa vanhassa kirkossa, jossa esitettiin muun muassa **Oliver Messiaenin** *Aikojen lopun* kvartetto.

Ylen taltioimassa konsertissa perjantaina 31.7. vanhassa Wallilan kartanossa vaikutuksen teki nuoren, erittäin lahjakkaan klarinetistin **Samuel Ahosen** vahva tulkinta **Kaija Saariahon** sävellyksestä *Duft*, sooloklarinetille.

Mieleenpainuvia hetkiä ovat olleet muun muassa nuorena klarinetinsoiton opiskelijana osallistuminen **Karl Leisterin** mestarikurssille, Suomen klarinettiseuran ja Englannin klarinettiseuran klarinettiorkestereiden yhteisesitys **Jukka Tiensuun** *Vento* sävellyksestä, joka esitettiin liikkuvissa junan avovaunuissa. Muutaman kerran olin klarinetinsoitonopettajana lasten-ja nuorten kurssilla.

Erityisen antoisaa on ollut lukuisia kertoja pedagogina seuraamassa mestarikurssien opetusta, josta sai valtavasti uusia ideoita ja ajatuksia omaan opetustyöhön ja tätä voin todella suositella kaikille puupuhallinopettajille.

Nyt jo pari vuotta eläkkeellä ollessani ”emeritaopettajana” yhä vain Crusell viikko kutsuu, sen ainutlaatuinen tunnelma, hienot konsertit, mestarikurssit, ja kollegojen lämminhenkiset tapaamiset.

Nuottien ostoa – testissä FinnBandShop

TEKSTI JA KUVAT **MARJA IKONEN**

Orkesterin johtaja suunnittelee ohjelmistoja ja etsii uusia kappaleita orkestereilleen. Tähän työhön on monta tapaa, mutta laadukkaat nettinuottikaupat ovat usein helppo lisä suunnitteluavuksi, kun kappaleet on kuunneltavissa mihin kellonaikaan tahansa – missä päin maailmaa tahansa.

Suomalaiset puhallinmusiikkikustantajat ovat lyöttäytyneet yhteen ja tarjoavat suomalaiseen ohjelmistoon keskittynyttä palvelua FinnBandShop – ei siis vain meille suomalaisille kapellimestareille, vaan tarkoituksena helpottaa myös kauempaa asioivien palvelua. Sivuston ensisijainen kieli onkin englanti, mutta suomennokset teksteihin löytyvät heti englanninkielisten alta.

Sivuston avausnäkymässä näkyy ylimpänä ehkäpä yleisin malli luokitella orkesterimateriaali vaikeustason mukaan. Konserttiohjelmaa rakentaessa tämä on hyvin käytännönläheinen lähestymistapa ja näin pääsee heti oman orkesterin taitotasolle sopivan ohjelmiston pariin.

Alempana löytyy sitten vaihtoehtoja sortteerata hakuaan myös esimerkiksi tietyn säveltäjän tai kustantajan mukaisesti. Myös erilaiset kokoonpanot, esimerkkeinä big band, seitsikko ja flex-kokoonpanot, on lajiteltu omiin lokeroihinsa. Ehkä kaipaisin jonkinlaisia väliotsikoita tai omia osioita jakamaan kokonaisuutta; onko kyse säveltäjän, kustantajan vai kokoonpanon mukaan luokitellusta materiaalista. Nyt nämä ovat iloisesti sekaisin keskenään.

Monissa ulkomaisissa isojen tahojen nuottikaupoissa on myös mahdollisuus edistyneempään hakuun filttereitä käyttäen. Tämä toiminto helpottaisi sivuston käyttöä etenkin silloin, kun materiaalia eli nuotteja alkaa kertyä myytäväksi entistä enemmän. Nyt vielä onnistuu nykyiselläkin tavalla.

Ostaminen helppoa

Itse nuottien ostaminen on helppoa. Ostoskoriin klikataan halutut tuotteet ja siirrytään maksamaan. Nuotit saa sähköisenä ladattavana pakettina, kuten nykypäivänä monesti tapana on. PDF-tiedostot voi sitten vaikka saman tien tulostaa treeneihin bändille jaettavaksi. Ja sähköpostiin kilahtaa kuitti kirjanpitoa varten.

Sivuston yläosassa on sähköpostiosoite, johon voi ottaa kysymystilanteissa yhteyttä. Koekyselyyni vastattiin sähköpostin lähettämisestä 3 minuutin kuluessa (!), mutta todettiin että joskus voi olla vastauksessa pidempi viiveaika.

Sivuston ylälaidassa on myös linkki FinnBand-yhdistyksen YouTube-kanavalle, jossa on myös videoita katseltavaksi ja kuunneltavaksi. Yhdistyksen esittely löytyy sieltä ruotsinkielisenä, mutta voisi olla hyödyllistä kääntää esittelyvideo myös englanniksi?

Sitä jäin vielä pohtimaan, että löytävätköhän kollegat tämän sivuston helposti? Itselleni kun on oikeastaan itsestään selvää tämän olemassaolo. Kokeilin erilaisia hakuja ja välillä FinnBandShop löytyi, mutta välillä se jäi hakutoimintojen ulottumattomiin.

Yksi sivuston paras ominaisuus on linkitys soiviin versioihin ja partituurivideoihin, jolloin kappaleisiin pääsee nopeasti sisälle. Ja täytyy myös kehua yhteistyötä kustantajien välillä, kun useiden eri tahojen materiaalit on saatu samaan nuottikauppaan tutustuttavaksi ja hankittavaksi. Tämä kyllä on asiakaspalvelua parhaimmillaan!

Keuruun musaleirillä viihtyvät kaikenikäiset

TEKSTI **JOHANNES RUOTILA**

Keuruulaisen musiikinharrastajan vuoden kohokohta on jo ovella. Heti juhannuksen jälkeen aloitetaan aamulla patjaralli: Nämä talkoot tekevät Keuruun 54. musiikkileirin odotuksen käsinkosketeltavaksi. Opettajille tarjotaan patjan lisäksi laveri, mutta oppilaat majoittuvat koulujen luokkatilojen lattioille levitettäville patjoille. Me asumme niin lähellä koulukeskusta, että emme tarvitse koulumajoitusta.

Keuruun musiikkileirillä on jo pitkä historia: Ensimmäinen leiri järjestettiin vuonna 1971. Alkuvuosistaan leiri on kasvanut yli sadanviidenkymmenen leiriläisen ja yli kahdensadan osallistujan tapahtumaksi, joka huomataan erityisesti rennosta ja iloisesta musaleirifiiliksestä. Pienessä kaupungissa leiri olisi tekemätön paikka ilman talkoolaisia, joiden joukkoon lukeutuu aiempia leiriläisiä, musiikinharrastajia läheltä ja kauempaa, leirin opettajia ja työntekijöitä.

Varsinainen leiri alkaa keskiviikkoaamuna ilmoittautumisella. Pihalla ja koulun käytävillä sekoittuvat toisiinsa ujoina aiempien vuosien kavereita etsivät, rohkeasti uusia tuttavuuksia tekevät ja innostuneesti leiriä odottavat lapset ja nuoret. Joukossa on muutamia aikuisoppilaitakin, joista monien omat lapset ovat mukana leirillä.

Valokuvaan järjestytään ulos soittimet kädessä. Sen jälkeen leirin työntekijät ja opettajat esittäytyvät. Oppilaat jakautuvat opettajiensa luokkiin: Monelle opettaja on tuttu jo aiemmilta vuosilta, mutta uusia oppilaita ja uusia opettajiakin löytyy joukosta.

Päädyin leirille muutama vuosi sitten lasten kautta: Esikoisen klarinettiopettajalta löytyi niin paljon annettavaa soittoon, että halusin itsekin päästä tunneille! Leirillä olen keskittynyt es-klarinetin soittoon, jossa tasapainollaan hallinnan kanssa. Puhallinorkestereissa pelätyllä es-klarinetilla on kaunis ääni, kun omaan soittimeen jaksaa tutustua kunnolla. Reilun viikon intensiivinen opetus leirillä antaa pontta koko talveksi harjoitteluun.

Musiikkileirin päiväohjelmat ovat tiiviitä: Perheen soittimia roudataan soittotunneille, säestysharjoituksiin, orkestereihin ja keikoille. Ruokailut hoidamme pääosin kotioloissa, vaikka parina päivänä on turvauduttava kouluruokailuun, jotta ehdimme osallistua kaikkeen. Lapset porhaltavat kotoa soittotunneille ja tapaamaan kavereita heti aamupalan jälkeen. Leiriltä käydään kaupungilla katusoittamassa taskurahoja, jotka kulutetaankohtuuttomaan määrään herkkuja. Illalla kotiin keräännytäänvasta, kun leirillä alkaa hiljaisuus.

Osana musaleirin sisältöä järjestetään Soiton paikka -festivaali, jonka konserteissa pääsemme kuulemaan huippuluokan musiikkiesityksiä. Musaleiriltä kuljetaan konsertteihin porukalla, sillä tämäkin osallistuminen on tärkeätä musiikkikasvatusta.

Lauantaina siirrytään kevyempiin tunnelmiin jameissa, joiden aikana lapset syövät leirillä vohveleita. Sunnuntaina nautitaan lastenkonsertista, joka päättää paikallisille erityisen tärkeät leirimuskarit.

Viimeisinä päivinä konsertit ovat oppilaiden tekemiä. Draamakurssin päätösesitys Eloa stagelle on mahtava näytelmä. Oppilasilloissa esiintyy melkeinpä jokainen leiriläinen harjoittelemansa ohjelmiston kanssa.

Yleisö hurraa ja taputtaa kannustavasti jokaista esitystä.

Ohjelmaan kuuluu myös opettajien ja oppilaiden välinen jalkapallo-ottelu, joka pelataan tosissaan: Tänäkään vuonna ei selvitty aivan ilman vammautumisia, onneksi lieviä. Ottelun päätteeksi opettajat juoksevat Cooperin testin.

Viimeisenä iltana kapellimestarikurssilaiset avaavat leirin loppuliidon, jonka jälkeen musaleirin ohjatut bändit vievät yleisön rock-konsertin tunnelmaan! Rohkeimpia esityksiä tarjoavat ilman opetusta muodostuneet yhtyeet, ja illan päätteeksi alkaa disco.

Minulle musaleirin hauskinta osuutta on soitto Torvikarhujen kanssa! Torvikarhut on rento aikuisten vaskiyhtye, jossa olen soitellut pasuunaa useampana vuotena. Kokoonpano selviää lopullisesti vasta leirin alettua, sillä joukkoon pujahtaa usein muutamia opettajia kokeilemaan sivusoitinta. Muutamien harjoitusten jälkeen ollaan valmiita esiintymään musaleirin tapahtumissa. Jostain syystä vastaavaa kepeätä soittomeininkiä ei oikein synny muille soitinryhmille – ehkä se johtuu siitä, että vaskisoitto perustuu niin vahvasti soittofiilikseen. Ja sitähän Keuruun musaleirillä riittää! Viime talvena järjestimme Keuruun naapurikunnassa Multialla myös talvileirin Torvijääkarhut, ja tulevanakin talvena olisi tarkoitus harjoitella yhdessä.

Leirin päätöskonsertti on luontevaa järjestää Keuruun uudessa kirkossa, vuonna 1892 valmistuneessa Keski-Suomen suurimmassa kirkossa. Leirin orkesteria varten alttarikin on purettava, jotta kaikille soittajille saadaan riittävästi tilaa. Ajan

säästämiseksi olin päättänyt tänä vuonna jättää orkesterisoiton väliin, mutta viime hetkellä ennen päätöskonserttia sain kuulla, että vaskisektioon kaivattaisiin vahvistusta. Taukotahteja voi onneksi laskea vähemmälläkin harjoittelulla! Orkesteri soi vakuuttavasti.

Musiikkileiri päättyy perinteisesti Kesäillan valssiin. Viimeisten tahtien hiljennyttyä hyvästellään opettajat ja uudet ystävät. Seuraavan leirin odotus alkaa heti edellisen leirin päättymisestä.

Tosin kotona odottaa rästiinjääneitä tiski- ja pyykkivuoria, jotka on ensin selvitettävä.

Keuruun musiikkileiri järjestetään vuosittain juhannuksen jälkeen. Soitinopetusta annetaan leirillä puhallinsoittimissa, jousisoittimissa, laulussa, kosketinsoittimissa, lyömäsoittimissa ja kitarassa.

Leiriläiset jaetaan taitotason mukaan orkestereihin ja yhtyeisiin.

Lisäkursseina on tarjolla esimerkiksi aikuisten vaskiyhtye Torvikarhut, kapellimestarikurssi, kuoro ja lasten draamakurssi Eloa stagelle.

Opettajina puhaltajille ovat jo useampana kesänä toimineet huilussa **Outi van Treeck**, klarinetissa **Pekka Seppänen**, saksofonissa **Sikri Lehko**, vaskissa **Lassi Takanen**. Torvikarhuja, B-orkesteria ja kapellimestarikurssia on opettanut **Hanna-Mari Lehtonen**.

https://keuruunmusiikkileiri.fi/

Torvikarhuihin mahtuu aina kaikki mukaan. Kuvassa Torvikarhujen treeneissä opettaja Hanna-Mari Lehtonen, leirin kitaraopettaja Jukka Tamminen ja Johannes Routila.
KUVA: Nima Assar

RUSKATRÖÖTTÄ 2026

Valtakunnallinen puhallinorkesteritapahtuma / The National Wind Orchestra Event

PORISSA pesu 2.4.10.2026

Tapahtumapaikka: Palmgrenkonservatorio, Porin lukio, Cygnaeuksen koulu

Ruskatröötttä järjestetään joka vuosi jollakin aktiivisella puhallinmusiikkipaikkakunnalla, tänä vuonna Porissa. Järjestävänä tahona toimii Satakunnan puhallinmusiikkiyhdistys ry yhteistyössä Palmgrenkonservatorion ja muiden maakunnan musiikkioppilaitosten kanssa. Tapahtuma järjestetään jo 28. kerran ja se kerää joka vuosi 300500 harrastajaa soittamaan yhdessä.

Tapahtuman keskeisenä tavoitteena on antaa kaiken ikäisille puhallinmusiikin harrastajille mahdollisuus soittaa täysimittaisessa, oman tason puhallinorkesterissa ammattitaitoisen kapellimestarin johdolla. Viikonloppu huipentuu yhteiseen päätöskonserttiin, jossa kuullaan jokaiselta orkesterilta muun muassa vuoden teemasäveltäjän säveltämää musiikkia.

TEEMASÄVELTÄJÄNÄ JUUSO WALLIN

Leirin kapellimestarit:
A orkesteri: Risto Sojakka
B orkesteri: Anna Leena Lumme
C orkesteri: Anni Ollila-Nordström
D orkesteri: Anu Sandelin

Nuotit saatavilla ilmoittautuneille syyslukukauden alussa.

Lisätietoja:
Palmgren
konservatorion vaskisoitinten lehtori Markku Ollila
p. 044 701 5414 / markku.ollila@edupori.fi
Tapahtuman verkkosivu: www.ruskatrootta.fi

Lämpimästi tervetuloa lokakuussa Poriin kokemaan yhteissoiton riemua kanssamme!

SATPU

PALMGREN-KONSERVATORIO

Suomen Kulttuurirahasto Satakunta

Kvartaalin kantaesitykset

Christoffer Pörn (s. 1985) on ammattimainen kitarapedagogi, jolla on laajennettuja opintoja musiikin teoriassa ja sävellyksessä. Opiskeltuaan kitaraa Kuula-opistossa Vaasassa **Veikko Siponkosken** johdolla hän valmistui Novia-ammattikorkeakoulusta Pietarsaaressa vuonna 2010. Noviassa Pörn sai opetusta kitarassa **Per Skarengilta** sekä musiikin teoriassa ja sävellyksessä **Anders Hedeliniltä**. Pörn suoritti maisterin tutkinnon erityispedagogiikassa Åbo Akademin -yliopistossa vuonna 2020.

Päätoimisen musiikinteorian opettajan työnsä ohella Pörn säveltää säännöllisesti musiikkia eri orkestereille, kamarimusiikkiyhtyeille, kuoroille sekä soolosoittimille. Pörn on voittanut ensimmäisen palkinnon Turun konservatorion sävellyskilpailussa 2025, ensimmäisen palkinnon Suomen kirkkomusiikkiliiton sävellyskilpailussa 2024, toisen palkinnon Pirkanmaan Pinna -sävellyskilpailussa 2025 sekä kolmannen palkinnon Kammarkören Bel Canton kuorosävellyskilpailussa 2018. Vuonna 2026 kuoroteos *Dasgo nu lea Ipmil ráhkistan máilmmi* esitettiin Westminster Abbeyssa Lontoossa.

Bland kobbar och skär on puhallinorkesterille (vaikeustaso 3–4) sävelletty teos, joka kutsuu kuulijan musiikilliselle matkalle Suomen saariston halki kohti Ahvenanmaata. Teoksen aikana seuraamme kulkua karujen luotojen ja suojaisien salmien ohi, missä luonnon vaihtelut ja meren jatkuva läsnäolo heijastuvat musiikissa.

Teos rakentuu useista jaksoista, joista kukin kuvaa tiettyä maamerkkiä tai reitin varrella olevaa tunnusomaista ympäristöä. Rauhallisista, lähes pysähtyneen sumuisista osuuksista siirrytään rytmisesti eteenpäin kuljettaviin, auringonvalossa kylpeviin jaksoihin, jotka maalaavat elävän kuvan matkan eri vaiheista – lähdöstä saapumiseen.

Yhdessä jaksoista kuullaan viittauksia *Ålänningens sång* -sävelmään, joka toimii musiikillisena tervehdyksenä määränpäälle. Tämä teema toimii sekä tunnistettavana viittauksena että symbolina matkan päämäärälle, jossa perinne ja identiteetti kohtaavat sävellyksen henkilökohtaisen ilmaisun.

Bland kobbar och skär on sävelletty tavoitteena olla sekä pedagogisesti antoisa että musiikillisesti mukaansatempaava. Se tarjoaa kokoonpanoille mahdollisuuden työstää sointia, tasapainoa ja musiikillista kerrontaa, samalla kun se välittää selkeän ohjelmallisen idean.

Ilkka Hammo: Fanfaari tulevaisuudelle

Ilkka Hammo (s. 1983) on monipuolinen säveltäjä, kitaristi ja pedagogi. Hammon säveltäjäuraa ovat siivittäneet erityisesti uusien orkesteriteosten kantaesitykset. Debyytti syksyllä 2019 Radion sinfoniaorkesterin kanssa On the Horizon -teoksen myötä johti moniin uusiin tilaustöihin ja tiiviiseen yhteistyöhön RSO:n lisäksi muun muassa Tampere Filharmonian kanssa. Kapellimestareista esimerkiksi **Hannu Lintu**, **Matthew Halls**, **Juha Kangas** ja **Eero Lehtimäki** ovat johtaneet Hammon teoksia.

Vuonna 2024 Ilkka Hammo toimi Korsholman musiikkijuhlien teemasäveltäjänä. Muista festivaaleista esimerkiksi Musica Nova Helsinki, Musiikin Aika (Viitasaari), Tampere Biennale, Uuden musiikin lokakuu, Helsinki Harp Festival ja Tampere Guitar Festival ovat esittäneet hänen musiikkiaan.

Fanfaari tulevaisuudelle on energinen ja juhlava alkusoitto, jossa rytminen iskevyys ja lyyrinen tunnelmointi yhdistyvät. Teoksen tilasi AhlmanEdu vuonna 2024 ja se on sävelletty alunperin sinfoniaorkesterille. Versio puhallinorkesterille valmistui syksyllä 2025 alkusoitoksi Pirkanmaan Pinna -sävellyskilpailun finaalikonserttiin. Kantaesityksessä Pirkanmaan Puhaltajia johti Anna-Leena Lumme.

Eelis Uusivirta: Pulsari

Eelis Uusivirta (s. 2004) On tampereläistynyt kaustislainen säveltäjä ja kapellimestari. Uusivirran teoksia on esitetty muun muassa Tampere Biennalessa ja Kaustisen kamarimusiikkiviikolla. Hän työskentelee puhallinmusiikin parissa toimien Puhallinyhtye Oktaavin ja Puhallinorkesteri Akateemisen Henkäyksen eli PAHin taiteellisena johtajana.

Puhallinorkesterille sävelletty teos Pulsari, on saanut innoituksensa avaruuden pulsari-ilmiöstä. Teoksen neljä yhteensoitettavaa osaa ”*Dream, Clearing out*, *Supernova* ja *Aftermath*” kuvaavat suurta tähteä sen saavuttaessa supernovaräjähdyksen ja jäljelle jää vain neutroneista ja alkeishiukkasista koostuva neutronitähti, pulsari.

Pulsari oli Uusivirran ensimmäinen kokeilu hyödyntää aleatorista notaatiota, jossa teos saa vapaamman muodon. Kapellimestarin ja äänenjohtajien rooli saa uuden merkityksen, kun teoksen alun paikoin unenomaisessa ”Dream”-osassa he pääsevät tutustumaan maailmaan ilman tahtiviivoja. Samalla osan tarkoitus on saada soittajat kuuntelemaan ja huomioimaan tarkemmin ympäristöään ja seuraamaan tarkemmin kapellimestaria ja yhdessä toimivaa sektiota.

Teos kantaesitettiin Tampereella 23.11.2025 Pirkanmaan Pinnan sävellyskilpailussa esittäjänä Pirkanmaan Puhaltajat. Kilpailussa teos saavutti ensimmäisen sijan.

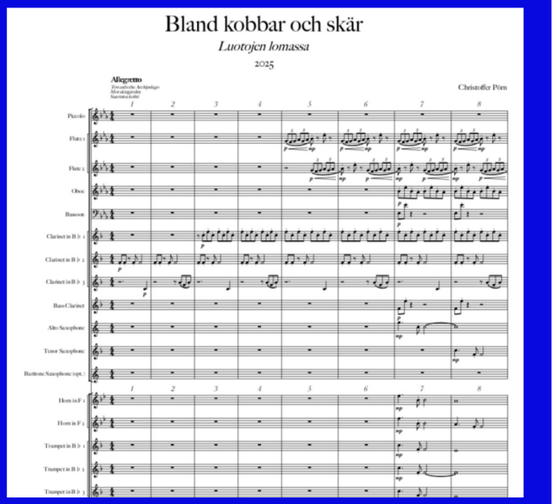

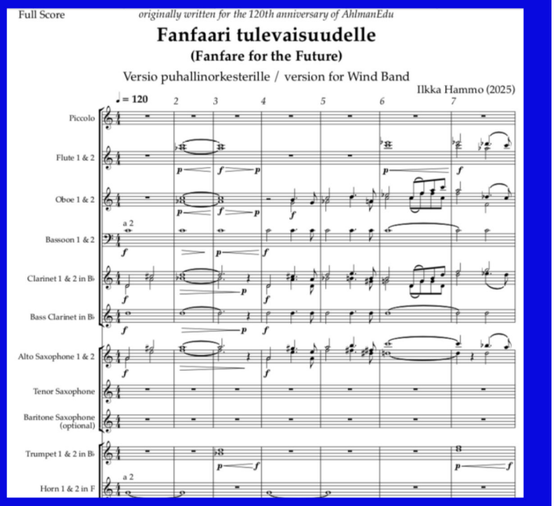

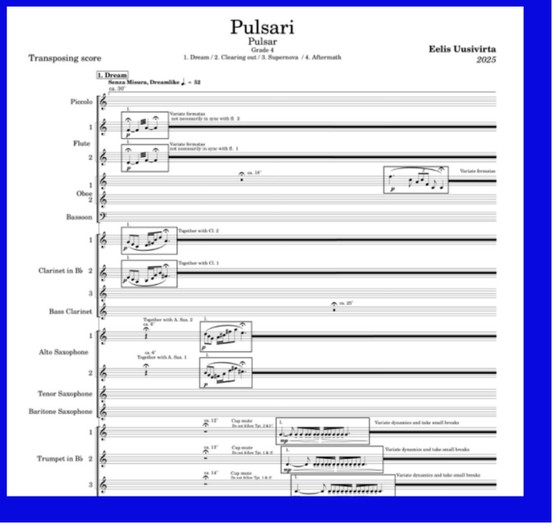

Kutsu syyskokoukseen

Tervetuloa Suomen Puhallinorkesteriliitto ry:n sääntömääräiseen syyskokoukseen. Kokous järjestetään **lauantaina 3.10.2026 klo 10.00** *etäkokouksena (Zoom).*

Kaikkia kokoukseen osallistuvia pyydetään ilmoittautumaan toiminnanjohtajalle sähköpostitse **spol.toiminnanjohtaja@gmail.com** *viimeistään* **tiistaina 29.9.2026**

Ilmoittautuneille lähetetään ennen kokousta linkki, jolla kokoukseen voi osallistua. Ilmoitathan sähköpostiosoitteen, johon kokouslinkki lähetetään. Samaan sähköpostiin toimitetaan myös syyskokouksessa käsiteltävät asiakirjat sekä tarvittaessa äänestysohjeet.

Linkki ja siihen liittyvä salasana ovat jäsenkohtaisia, eikä niitä saa jakaa muille. Ilmoittautumisen yhteydessä on alla oleva valtakirja toimitettava kuvatiedostona (skannaus tai valokuva, pdf- tai jpg-tiedosto) toiminnanjohtajalle allekirjoitettuna.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat

SUOMEN PUHALLINORKESTERILIITTO RY

SPOL - TAPAHTUMAPÄIVÄ

SPOL tapahtumapäivää vietetään 3.10.2026. Silloin tarjoamme jäsenetuna soitinkorjaamo RoHi:n Mikko Rouskun ja Timo Hiipakan etäluennon soitinten huolto-ja korjausasioista. Luento alkaa klo 12.30 ja kestää noin 1,5 tuntia. Voit myös esittää heille kysymyksiä aiheen tiimoilta. Ilmoittautuminen 20.9.2026 mennessä .

ILMOITTUMISLINKKI ALHAALLA

Luennon Zoom-linkki lähetetään ilmoittautuneille 2.10.2026 mennessä. Luentoa voi suositella ihan kaikille orkesterilaisille eli tietoa saa jakaa eteenpäin.

https://forms.gle/2tA7mL7cBVBpAKnZA

Wind Stars 2027

10.03–12.03.

LATVIA

Mārupe

We would like to invite you to participate in the

VIII International Competition for Young Performers of Wind and Percussion Instruments

"WIND STARS 2027"

(in-person/online)

The competition welcomes participants from music schools, secondary music schools, and higher education institutions in the following categories:

Soloists | **Ensembles** | **Orchestras** (including amateur)

The competition will take place in Mārupe, Latvia, from **10 to 12 March 2027.**

Registration deadline: **17 February 2027.**

We would greatly appreciate it if you could share this information with your colleagues and music institutions in your city or country.
Thank you in advance for your support.
We look forward to welcoming your talented students and performers to **WIND STARS 2027!**

http://www.muzikamakslamarupe.edu.lv/puteji/wind-stars.html